

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİMİNSANİ ÖYKÜLERİ"

**Helen
Sawyer
Hogg**
1905-1993

Yazan ve Çizen:
Bilgin Eresözlü

Güzel bir ilkbahar gecesi, 1910, ABD. Halley Kuyruklu Yıldızı her 76 yılda bir olduğu gibi yine Dünyamızdan görülebiliyor.

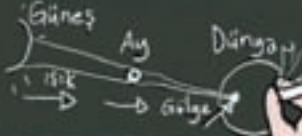
Bak Helen, ne güzel değil mi? Sana "merhaba" demeye gelmiş Halley.

Kuyruklu Yıldız mı? Nasıl yani? Kuyruğu mu var bizim gibi?

Evet anneciğim! Çok, çok güzel! Merhaba Halley!

Hayır canım. Peşinde bıraktığı toz parçacıkları kuyruğa benziyor da, ondan!

Helen'in gökyüzüne olan ilgisi, kimya eğitimi aldığı süre boyunca da devam eder.

İşte güneş tutulması bu şekilde gerçekleşiyor arkadaşlar. Haftaya güneş tutulmasını rahatça izlemek için bir gezi düzenliyoruz. Gelmek isteyenler listeye adını yazsın.

Aa, biz de güneş tutulması görmüştük, değil mi Peynir?

Yaşasın!

Evet, 29 Mart 2006'da. Baksana, gözlüğüm duruyor hâlâ.

24 Ocak 1925. Helen bu olağanüstü doğa olayına tanık olduğu an, kararını verir.

Kim bilir daha uzaktarda neler oluyordur. Bunu öğrenmek için kesinlikle bir astronom olacağım.

Astronot mu? O yıllarda astronot mu var canım?

Hayır ama zaten "astronot" değil, "astronom" diyor. Yani "gökbilimci".

Helen, akademik kariyerini Harvard Üniversitesi Gözlemevi'nde sürdürür.

Burada gökadamızı çevreleyen yıldız kümelerini araştırıyoruz Helen. O kadar çoklar ki! Her biri içinde binlerce yıldız barındıran yüzlerce yıldız kümesi.

Yüzlerce kere binlerce... Hmm, amma da çokmuş!

Demek ki yapacak çok işimiz var.

Yal Say say bitmez.

Helen Sawyer eğitime devam ederken boyları, sıcaklıkları ve parlaklıkları farklı bazı yıldızları incelemeye odaklanır. Elde ettiği bilgileri kullanarak gökbilimci Harlow Shapley'le birlikte Güneş Sistemimizin de içinde bulunduğu Samanyolu gökadasını çevreleyen birçok yıldız kümesinin, birbirlerine ve gökadamıza uzaklıklarını hesaplamayı başarırlar. Bu araştırmalar sonucunda, Güneşimizin o zamanki inancın tersine Samanyolu'nun merkezinde bulunmadığı ve gökadamızın sanılandan çok daha büyük olduğu anlaşılır.

Helen, üniversitede tanıştığı Kanadalı bir gökbilimci olan Frank Hogg'a aşık olur. Genç çift 1930 yılında evlenir.

Ay, ne romantik bunlar böyle!

Eh, bilimsanların da duyguları var tabii ki Simit'ciğim.

Helen Hogg, eşiyle birlikte Kanada'nın batı kıyısındaki Dominion Astrofizik Gözlemevinde çalışmaya başlar. Dominion Teleskopu, o dönemde dünyanın en büyük ikinci teleskopudur.

İyi de, niye dağ başına kurmuşlar ki bu gözlemevini?

Çünkü yıldızları gözlerken gökyüzünün karanlık olması çok önemli. Şehir ışıkları göğü de aydınlatmış için, gözlemleri şehrin dışına kurulur.

Büyük bir sabır ve dikkat isteyen bir görev üstlenen Helen Hogg, geliştirdiği inceleme yöntemleri sayesinde o güne kadar bilinmeyen yüzlerce yıldız keşfeder.

Bravo Helen Teyze'ye!

Evet, sabır işi gerçekten.

Helen, gözlemevindeki araştırmalarını sürdürürken üniversitelerde öğretmenliğe ve gazetelerde köşe yazarlığına başlar. Bilimsel makaleleriyle öğrencilerine ışık tutar, ilginç yazılarıyla okurlarına gökbilimini sevdiren. Bu bilim dalının yaygınlaşmasına önemli katkılarda bulunur.

"On parmağında on marifet" diye buna derler.

Doğru söyledin Peynir'ciğim.

Helen Sawyer Hogg aynı zamanda iyi bir yazardır. Bu becerisini, bildiklerini yalnızca üniversitede ders verdiği sınıflardaki öğrencileriyle değil, gökbilimine merak duyan herkesle paylaşmak için kullanır.

Evet, sıradaki. Acele edin biraz, daha yapacak çok işi vardır Helen Teyze'nin.

Çok komiksin Simit.

Biz ne zaman görebileceğiz Halley'i?

1986, 76 daha? Uff, neden bu kadar az parmagımız var ki!

Amerikalı gökbilimci Helen Sawyer Hogg ömrü boyunca yıldızlara ait sırların peşinde koştu; öğrendiklerini ve bu işi yaparken aldığı zevki insanlıkla paylaşmak, yeni kuşaklara yıldızları ve bilimi sevdirmek için çabaladı. Bu çabaları çok sayıda akademik ödülle karşılık bulurken, Şili'de bir gözlemevine ve yeni keşfedilen bir asteroide de adı verildi.

Halley Kuyrukuyldızı, 1986'da Dünyamızı yeniden ziyaret etti.

Hogg bu kez Halley'i küçük bir kız değil, kendi çalışma alanında yeryüzünün en önemli biliminsanlarından biri olarak izledi.